

TÓTH N. KATALIN

Az örület köbgyöke

I.

Felnéztem a magas, több szárnyból álló épületre, és nem győztem álmélnodni. A kórház egyáltalán nem emlékeztetett arra a málló vakolatú, elhanyagolt építményre, ami az emlékezetemben élt. A hipermodern, szigorú előírásoknak megfelelően felújított komplexus inkább tiszteletet parancsolt, mintsem félelmet ébresztett a bizalmatlan látogató szívében.

Nem úgy az enyémben. Még emlékszem, amikor beteg gyermekként lepedőbe csavarva álltam sorban a rozsdafoltos fürdőkád előtt, arra várva, hogy egy türelmetlen ápolónő hideg vízzel lecsutakoljon. Utána azért soron kívül megmérte a lázamat, hiszen mégiscsak tüdőgyulladásra volt ennek a kölyöknek, és sose lehet tudni, nem kapja-e vissza? Arra is élénken emlékszem, hogy alig húsz éve itt egy elfekvő üzemelt. Az összes többi osztályt már a rendszerváltás után megszüntették egy eget-földet rengető csődeljárással, aztán bezárták és hagyták kallódní. Az orvosok hanyatt-homlok menekültek szalonképesebb állást keresni, a haldoklóknak viszont nem volt hova menniük. Haldokoltak tehát tovább szép csendben ott, ahol az megadatott nekik. A városi kórház elhagyatott szárnyában, amit egy jótét lélek, egyben élelmes vállalkozó, meghagyott számukra, és a düledező épületet kinevezte öregek otthonának.

Fel-alá bolyongtam a hosszú folyosón, amely sehogy sem akart véget érni, egyre újabb, fényárban úszó járatokba vezetett. Azt hittem, kiismerem magam ebben a részlegben, ám rá kellett jönnöm, mekkorát tévedtem. Sehol se találtam a nagymama szobáját, pedig itt kellett lennie valahol. Igaz, hogy meghalt, de néhanapján azért illene őt meglátogatnom, ha már erre járok. Eredetileg nem is ide készültem, hanem a város másik végében álló művelődési központba, ahol a hétvégén különleges vándorkiállítás látható. Szerencsére egy régimódi fityulát viselő kedves nővér elmagyarázta, hogy időközben a polgármester egybeépítette az otthonnal, és pillanatnyilag csak egy föld alatti járaton át lehet megközelíteni, mert a költségvetésből már nem tellett bejárati ajtóra. Hát, nem tudom..., végül is logikus megoldás ebben a csóró világban. Azt viszont nem említette a nővérke, hogy az alagút még nincs teljesen kész. Egy romhalmaz az egész, feneketlen gödör tátong az alján, és tengernyi munkás nyüzszög mindenfelé.

– Látom, rosszkor jöttem, épp csőtörés van, elnézést... – szabadkozom, miközben megpróbálok sérülés nélkül átfurakodni közöttük. Egyikük véletlenül az oldalamba könyököl, de elfelejt bocsánatot kérni. A másik viszont felfigyel rám, és hajlandó szóba állni velem.

– Menjen tovább nyugodtan, a terv szerint csak a jövő héten várható csőtörés. Most a főmérnök utasítására épp az aktuális ősmaradványokat ássuk ki, hogy odafenn legyen mit bemutatni a nagyérdeműnek. Ha még nincs érvényes belépőjegye, azt ajánlom, ne nagyon tekintgessen a gödör aljára, a főnök nem csípi a bliccelőket. Ja, és vigye innen a nagyanyját, mert állandóan láb alatt van!

Csak most veszem észre a nagyit, aki olyan átlátszóvá fakult, hogy szinte beleolvadt a falba, de tudom, hogy számomra ez korántsem mentség. Mióta elhalálozott, kissé házsártos, egyetlen alkalmat sem hagyta ki, ami sértődésre adhat okot.

Megcsókolom. A bőre hideg, de ráncatlan és feszes, bármelyik örök fiatalság után epedő sztárocska megirigyelhetné. Nincs megereszkedve, pedig a nagyi már jóval nyolcvanon túl járt, amikor a sírba tették.

– Hol van az a verseskötet, amit a múltkor kölcsönkértél? A helye azóta is üresen tátong a könyvespolcomon! – támad nekem. – Azt ígérted, visszahozod!

– A vánkösöm alatt felejtettem – vallom be szemlesütve. Húsz éve is van már, hogy elkértem azt a szerencsétlen könyvet, de neki mostanában nem túl jó az időérzéke.

– Szóval, azt akarod nekem bemesélni, hogy húsz év, két hónap és huszonkét nap alatt egyszer sem húztál tiszta párnahuzatot? Parasztgyalázat! Bezzeg én öregasszony létemre évente mosom a szemfedőmet! Eleinte megpróbáltam fertőtleníteni, de fingot sem ért, mert a piszok ott maradt, bár a lepel tiszta lett... Tiszta kosz. Mit is mondtál, mi van a könyvemmel?

– Már elolvastam. Kétszer is. Legközelebb biztosan magammal hozom.

– Ki tudja, mikor lesz legközelebb?! Máskor nem kapsz semmit, hiába is könyörögsz! Minden elveszett könyvem a te lelkesen szárad. Ha nem tartom rajtad a szemem, képes lennél széthordani az egész könyvtárat. Most pedig gyere, segíts megkeresni a rózsafüzéremet!

Szófogadó kislányként kotorásztam könyvékig a sárban apró fagyöngyök után kutatva, mikor a semmiből egy valódi virágokból font koszorút húzott elő, és diadalmasan felmutatta. Ahhoz képest, hogy a temetésén használtuk utoljára, meglepően jó állapotban volt, engem azonban nem lehetett becsapni. Ha a szemem sarkából pillantottam rá, láttam, hogy a vörös rózsák hervadtak, de ha egyenesen rájuk néztem, frissnek tűntek. Csak a szalag hiányzott, amire az „Örökre búcsúzó” szavakat írtam girbegurba gyerekes kézírással.

– Letéptem róla, és kihajítottam a szemébe, mert azt firkáltad rá, hogy örökre búcsúzó – válaszolta szemrehányóan kimondatlan kérdésemre. – Tudhatnád, mennyire utálok a végleges dolgokat! Szép ez a blúzod, de kicsit vékonyan öltöztél, nem gondolod? Elvégre október vége van. Meglátod, megint taknyos leszel!

A nagyival való beszélgetés néha eléggé egyoldalú.

Odakint megdördült az ég. Milyen furcsa, amikor beléptem, még hétágra sütött a nap, most meg mintha hirtelen beesteledett volna. Szerencsére a korszerű neoncsövek vakítóan világítanak. Nem is bírok sokáig bámulni a fénybe, mert könnyes lesz tőle a szemem, de ha időben elfordítom a fejem, csak egy csupasz villanykabel dereng, amiről alig pislákoló izzók lógnak. Idebent az ablakok sem mutatnak olyan jól, mint az utcáról. Az ember azt hinné, vadonatújak, pedig dehogy. A cikázó villámok fényében minden repedést észrevenni, még azokat is, amelyeket néhány évtized alatt beszóttek a szorgalmas pókok. Istenem, hogy repül az idő...

Alig egy töredék másodpercig nem figyeltem oda, máris kint találtam magam a szabad ég alatt. A kultúrház hátsó bejáratát szájtató népség állta körül, ám velem senki sem törődött. Nem bánom, hiszen nyár van, én meg hosszú szárú csizmába, bélelt kabátba öltöztem. Amikor elindultam otthonról, még ez tűnt megfelelő viseletnek, most viszont közröhej tárgya lennék ebben a szerelésben. Igyekszem feltűnés nélkül megkerülni a tömeget, hogy ne zavarjam a gépészeket, akik egy nagy teherbírású darut kezelnek, hatalmas méretű tárgyat próbálnak elhelyezni a halastó meg a betonkerítés közé furakodó kamion platóján. A lábam megcsúszik valami törmeléken, aminek semmi keresnivalója nincs a szépen karbantartott közterületen, és majdnem belefejelek a vízbe. Alig bírom visszanyerni elvesztett egyensúlyomat. Vízfóbiám van, kiskorom óta pánikszerűen reagálok a tömegesen jelenlévő folyadékokra, de soha senki sem volt képes megfejteni elemi rettegésem okát. Pedig még úszni is megtanultam csak azért is alapon. Torkomon akad a sikoly, mert a kamion fülkéjében nagyapó ül poros kőműves sapkában, és nemzetiszínű sallanggal díszített ostorával cserdít a lovak közé. Az ostor vége kirojtosodott a sok használatból, mégis pontosan közvetíti nagyapó parancsát. A nemes tartású szűrkek, akik annak idején saját lábukon járták meg Csehországot, most sem vallanak szégyent. Engedelmesen feszülnek a hámba, és a kocsi meglódul, miközben a Scania semmivé foszlik. Helyette a kiszolgált traktorról leszerelt, kopott gumikerekek egy ideig kelleniük forognak a feltaposott sárban, aztán megindulnak, amint a két lóerős táltos magával ragadja a szekeret, hogy átvágtasson vele tűzön, vízen, árkon, bokron, Napon, Holdon, időn, emlékeken keresztül. Nagy a fejét fogja, szája kétségbeesett „Ó”-t formál a ködbe vesző alagút végén, de a hangja elhaló, alakja olyan távolinak tetszik, hogy nem foglalkozom vele. Jelentéktelen adalék most, hiszen tudom, hogy ezt a szerepet nem rá osztották. A rakomány félúton lemarad, és a józan ész határán mozgolódó tartalma egy rándulással szétfeszíti hevenyészve összetakolt deszkáit, amelyek néhány perce még masszív acélketrecnek látszottak.

Reménytelenül beszorultam a fal part menti oldalán vezető keskeny úton, kő és víz között. Ahelyett, hogy az épület felé menekültem volna, ott maradtam, mint akinek földbe gyökerezett a lába. A daru kampóján himbálódzó konténer korhadtt lécei egymás után adták meg magukat az emberfeletti erőnek, aztán nagyot csobbanva hullottak a tóba. A halálra rémült kárászok kérészéletük tudatában egymás hegyén-hátán evickéltek a sekély vízben, mintha csak érezték volna, hogy közeleg a vég. Az óriási test úgy zuhant közéjük, hogy azt a Loch Ness-i szörny is megirigyelhette volna. Azt hittem, egy megvadult elefánt támadt rám vadul hadonászó ormányával, ösztönösen eltakartam az arcom, visszatartottam a lélegzetemet, a szemembe záporozó vízsugarat azonban nem védhettem ki. Először mintha gyengéd öreg kéz simította volna meg a homlokom, aztán egy kígyószerrű, nyálkás lebeny tapogatott végig. Kis ideig síri csend volt, csak a saját szívverésemet hallottam zakatolni, majd dobhártyaszaggató trombitálás hasított a fejembe. Az utolsó harsona, mondta oly sokszor nagyí, ha fel akarta hívni a figyelmemet valamire. Összekuporodva, fülemre szorított kézzel vártam, hogy vége legyen, vagy jöjjön, aminek jönnie kell. De nem jött más, csak a természetellenes, halott mozdulatlanság utáni zsidbadás. A tó vize néhány percig pezsgett, aztán egy gőzfelhő alakjában eltűnt, mintha ott sem lett volna. Egy rakás túlméretezett csont maradt a meder alján a díszhalak múmiává aszott teste mellett, melyek a sziklákhöz tapadva csapkodták az utolsókat.

Kisgyerek voltam újra, rémült és anyátlan, aki az idegen nővér rémmeséjét hallgatva hajtja nyugovóra a fejét. Félelem lett úrrá rajtam, amikor kinéztem a kórház ablakán, hogy lássam a kiszáradt tavat a park közepén. Egy fekvő női alakot mintázó szobor díszítette. A medencét körülölelő szomorú szürke kövek szavak nélkül is ugyanazt mesélték, amit

a nővérke, aki minden éjjel városi legendákkal tömte a fejünket. A kórház egy idilli angol-park területén épült, az omladozó reneszánsz kastély tőszomszédságában, évszázados fák alatt. Nemesi család élt itt emberöltők óta, többnyire nyári lakként használták, lovagoltak, vadásztak, élvezték a kis patak kristálytisza vizét, a talaj termékenységét, a levegő tisztaságát, kihasználták az emberek önzetlen szívét, de amikor végleg el kellett menniük, már nem maradt idejük azzal törődni, hogy mit hagynak maguk után. Eszterházyak voltak, megengedhették maguknak a sietős távozást.

– Az a medence el van átkozva – duruzsolta a nővér sejtelmes hangon. – Rebesgetik, hogy egyszer valaki belefulladt, de azt nem lehet tudni, hogy kicsoda, mert közben jöttek a csehek, az urak meg eltakarodtak innét annak rendje-módja szerint. Egy dolog azonban biztos. Sok éve dolgozom itt, de állíthatom, hogy abban a vályúban soha egy csepp víz sem volt. Még az esővíz sem maradt meg benne, menten elpárolgott, amint a nap első sugara érte.

Álmélkodó szemem a rejtelmes kőnőre meresztettem, aki lustán elnyújtózva feküdt talapatán, pajzánul keresztbe rakott lábbal, egyik kezét lazán a feje alá téve. Aztán váratlanul megmozdult, és kőkarjával kihívóan felém intett. Borzongva bújtam ágyba, a lázam mégis az egekbe szökött, és a mesemondó ápolónő sem volt biztos benne, hogy megérem a reggelt. Rémes álmok gyötörtek, a lidércnyomás alatt mégsem kőszívű anyámat, hanem a nagyit szólítottam. Kitárt karokkal hadonászva ébredtem...

Nagyanyám jóságos arca hajolt fölém, ezüst haja kontyba csavarva lötyögött a tarkóján, nagy fekete hajcsatokkal megerősítve, akár a gyermekkori álmok nyugdíjba vonult tündére is lehetett volna, ha elfelejt bemutatkozni. De a hangja olyan, mint egy sokat próbált kapitányé.

– Ébresztő! Álomfogóra lesz szükséged, édes lányom, mert ha napirenden megidézél, én sem tudok téled nyugodni!

– Nagymama, drága nagymama...

– Ne kérj, úgysem adok semmit! Nem érdemled meg. Hálátlan fattyú vagy, még egy kölcsönkért könyvet se tudsz idejében visszahozni! Fogalmam sincs, kire ütöttél, anyád olyan áldott jó kislányka volt, hogy az csuda...

– De nagy, én nem kérni, hanem adni szeretnék. Ide nézz! Két jegyet szereztem a ma esti kiállításra. Van kedved megnézni?

– Ami azt illeti, nincs... nem hiszem, hogy valami újat tudnának mutatni nekem. Öregapád az éjjel átugratott az égig érő hegyen, engem meg itt felejtett anyámék porladó csontjai mellett, akikre ráépítették ezt az új kultúrházat. Gondolhatod, milyen hangulatban vagyok.

– Attól még eljöhethél...

– Talán... Tudod, milyen nehezen mozdulok ki itthonról? Mit gondolsz, nem fognak átnézni rajtam?

– Ha szerencsénk van, észre sem vesznek bennünket. Mit szólsz? Na, gyere, karolj belém, ne kérsd már magad!

– Jól van, de lépjünk ki egy kicsit, mert ott átellenben az a zavart agyú fiatalember azért költözött fel a kórház padlásterébe, hogy engem figyeljen a tetőablakon át, és most is a hátamon érzem a pillantását...

A dobozos sör teteje nehezen nyílt, a pálinkásüveg viszont annál könnyebben. Tartalmuk azonban csalódást okozott. A sör habzott ugyan egy picit, de olyan kelletlenül, mintha a természet törvénye erőnek erejével kényszerítené, aztán leülepedett, és megszűnt pezsegni. A pálinka állítólag minőségi szilva volt, de amint a kupakot lecsavarták, kipangott,

és elvesztette minden aromáját. Mintha csak évekig hagynának párologni valami nemes nedűt ahelyett, hogy ott helyben meginnák. A meggyújtott Marlboro alig füstölt a mester szája sarkában. A munkások savanyú képpel szaglászta a döglött italokat, aztán mégiscsak ráfanyalodtak, tudván, hogy más nem lesz.

– Hé srácok, ti is éreztétek, amikor átsétált köztünk? Még a sörünket is megigézta az az átkozott perszóna, pedig ing. Ashmodeus igazán kitett magáért! – dohogta az építész vezető, aki időközben ledobta fejről a védősisakot. Nem kellett volna. Egy felületen szemlélőnek eddig talán fel sem tűnt, hogy a koponyája jó darabon hiányzik. Fületlen társa nagyot kortyolt a citromos radlerből, aztán hegyeset köpött a sarokba.

– Fuuuj! Az én időmben a sör még sör volt, nem limonádé!

– Ne szólj bele, szaros kis félfülű!

– Kikérem magamnak, engem se tegnap temettek! Igaz hogy csak egy fülem van, de fogadjunk, hogy keményebb a tököm, mint a tiéd!

– Mire mész veled, ha annak a felét is ellőtték a százéves háborúban?

– Van olyan kemény, hogy megdugd azt a márványseggű csajt, aki a parkból integet?

– Húzz már innét a saját dimenziódba, és ne mérgezd a bulit, mert olyat kapsz, hogy az újjászületésed után is megemelegeted!

– Jó' van, no. Mondjátok már, mi ez a felhajtás, amiről szó van?

– Ha követnéd az újkori történelmet, tudnád, amit én. De téged csak a pia érdekel. Igaz, hogy a jobb szemem kifolyt, de azért látom, amit látok. Volt itt nemrégiben valami nemes családi kúria, ha jól tudom, pár száz éve egy csóró osztrák zeneszerző kínlódott a kölykeikkel, akikről minden kiderült, csak az nem, hogy tehetségesek. A palánták rendre elkallódtak, a zenész meg rohadtul híres lett a szifilisz ellenére is. Na, ezt add össze, ha olyan okos vagy!

– A kerti tőről beszélj! – szólt közbe egy munkás, akinek tőből rohadt a bal karja.

– Legenda, semmi több. Amolyan városi szóbeszéd. Valaki belefulladt abba a pocsolnyába, és azóta tilos volt feltölteni vízzel. Persze, a kommunisták szartak a tilalmakra meg a babonára, és megpróbálták, ha már ott volt, de semmire se mentek vele. Amit belepumpáltak nappal, az elszivárgott éjszaka. Déva vára, meg Sisiphus erőfeszítése kutyafüle volt ahhoz képest, amit azzal a medencével leszenvedtek. Már a patak vize is majdnem elapadt, mire jobb belátásra tértek. A kőszobor meg csak vigyorgott rájuk a meder közepéről, mint akinek nincs jobb dolga. Erre aztán megjött az eszük, és hagyták a fenébe az egészséget. De valami okostojás kórházat álmodott a kastély mellé, meg is építtette, a medencéből meg halastavat csinált...

– Mi van a kislánnyal meg a kedves öreg hölgygel, aki egyfolytában kísért bennünket?

– Mit tudom én! Azt beszélnek, hogy valaha egy kiscsaj fuldoklott a vízben, a nagyanyja pedig kihúzta, csakhogy őt már nem tudták megmenteni. Beszívta a fejét a lefolyó, ami nem volt rendesen eldugaszolva.

– Én máshogy hallottam. A lány ugrott be a nagyanyja után, hogy kimentse. Csodával határos módon sikerült is neki, állítólag egy kiadós tüdőgyuszival megúszta a kalandot. Az anyó aztán még sokáig élt boldogan, asszem, hogy itt halt meg az elfekvőben.

– Ez nem igaz! Az öregasszony megfulladt, az unokája pedig belebolondult a lelkiismeret-furdalásba, és évekig az elmeosztályon ápolták.

– Nem mindegy? Idd meg azt a sört, vagy add ide, mielőtt még teljesen tropára megy!

II.

Boldog feltámadást reménységében

Felvettem a nyúlcipőt, mert fél hétre kaptam időpontot a szakorvosnál, és első akartam lenni a sorban mindenáron. A klinikához leggyorsabban a városi parkon átvágva juthattam, iparkodtam hát, amennyire csak tőlem telt.

A fák közt áthatolhatatlan sötétség uralkodik. Késő őszi van, ha meggondoljuk, nem csoda, hogy ilyen megkésve kezd hajnalodni. Abban reménykedtem, hogy az újonnan felszerelt köztéri világítás fényárba borítja majd a sétányt, de az orromig sem látok. A helyi lap nagy csinnadrattával áradozott az energiatakarékos izzókról, én meg akárhogy is meresztem a szemem, egy kósza villanyoszlopot sem vélek felfedezni. A járda sincs megszórva zúzott kavicssal, pedig az önkormányzat tetemes summát különített el a költségvetésből az ösvények rendbehozatalára. Kis híján kitöröm a nyakam, botladozok, szerencsétlenkedem egy sort a félhomályban. Fiatal nő jön velem szemben, rám se hederít, csak cipeli kezében a két nehéz kannát, köszönés nélkül lépdel el mellettem, mintha levegőnek nézne. Furcsa munkaruhája nem hasonlít az általam ismert cégek uniformisáéhoz. Köténye leginkább egy hentesére emlékeztet, ahogy minden lépésnél az ormótlan gumicsizma szárát veri. Amúgy vastag csontú, egyenes derekú parasztasszony, emelt fejvel ballag a kastély mögötti cselédszálló felé. Biztos vagyok benne, hogy a felújított épület a Bagolyvár, Franz Schubert zeneszerző múzeuma. Általában zárva tart, csak előzetes bejelentkezés alapján látogatható, de most meg mernék esküdni, hogy a félig nyitott ajtón lónyeringés, patadobogás hallatszik kifelé.

– A leendő anyósod. Az Eszterházyak lovászmestere. Ne csodálkozz, hogy nem ismer meg. Még nem tud róla, hogy a jövőben milyen megtiszteltetés éri majd a részedről...

Hátrakapom a fejem.

A természetvédők által megjelölt évszázados kocsányos tölgy törzse mögül nagymama bújik elő, olyan áttetszően, akár egy tündér leple, és bocsánatot kér, hogy ma még nem ért rá megfésülködni. Reszkető, ráncos kezével zavartan simítja le ősz hajszálait. Általában kendő alá rejtett kontyot visel, de most gondosan tupírozott bubifrizurája a nyolcvanas évek divatját idézi.

– Melyik anyósom? – kérdezem elhamarkodottan. Nagyi az összes férjemet zsigerből gyűlölte, főleg azt, amelyik hosszas huzavona után megszerezte a lányom felügyeleti jogát, és még ahhoz is volt pofája, hogy tartásdíjat követeljen tőlem.

– Az, amelyiknek a nagyapja Vitéz Nagybányai matróza volt a Szent Istvánon. Bár ez a mostani pasas sem sokkal különb. Mint a vad bikának, olyan a járása, a tekintetétől pedig a víz is kiver.

– Nem csak a nézése meg a járása fontos! – vágok vissza megsértődve. – Vannak más kvalitásai is.

– Ha te mondd... Na, gyere, induljunk! Nem illik lekésni a temetésről.

– Máris, csak felhívom őt, hogy ne aggódjon, ha valamivel később érek haza.

– Innen te már nem mész haza.

Hirtelen olyan kicsinek, elveszettnek érzem magam, megfogom nagyanyám kezét, ami most feszesnek, inasnak tűnik a markomban, mint egy kemény fizikai munkát végző asszony keze, aki nem szégyelli a bőrkeményedéseit. Alacsony, meggörnyedt teste valami csoda folytán egy fejvel fölém magasodik, határozottan vezet a macskaköves úton, fekete selyemsálját lengeti a szél.

– Kit temetnek?

– Hát téged. Nem emlékszel? Vagy arra sem vették a fáradságot, hogy értesítsenek? Gondolhattam volna, hanyag, tróger társaság. Micsoda szégyen, hogy piros szvetterben jöttél. Jellemző, sosem tudtál rendesen felöltözni! Legalább gombold be magadon, nem érzed, milyen hűvös szél fúj?

– De hát én csak egy orvosi vizsgálatra indultam...

– Ugyan már, kell is neked orvos! Majd odafent felülvizsgálják az angyalok.

– De hát mi bajom volt?

– Gyógyíthatatlan diagnózis, ami száz százalékban halálos. Úgy hívják, hogy élet. Higgy nekem, esélyed sem volt túlélni. Megvan a jegyed?

– Jegyem...?!

– Hát a belépőd az alvilágba. Azt ajánlom, keresd meg! Ha minden igaz, a lábujjadra van kötve.

Igaza volt a nagyinak, mint mindig. Hideg őszi szél fúj, megrezegtette a művirágokat védő ezüstpapírt, bebújt a vastag kabátok bélése alá, megborzongatta a temetőbe kibalagoló embereket. Felkapta a szomorúfűz sárgára aszott leveleit, hogy a lepergett fenyőtűskékkel együtt sodorja őket az út mellé, ahol kellemesen lassú rothadásnak indulhatnak. A hallókészülékes bácsikák, énekeskönyvet lapozó nénikék egy árva szót sem értettek a pap búcsúztató beszédéből. Sokat kritizált férjem széles vállán biztosan nyugodott a nehéz koporsó, ennek ellenére szinte láttam, hogy odabent a nagyi reszket, mint a nyárfalevél, nehogy valami véletlen folytán kiborítsák, mert azt a gyalázatot, isten bizony, nem éli túl.

Kis lapáttal a kezemben ácsorgok a nyitott sír mellett. A felkelő nap első sugarai átsütnek rajtam, és megcsillannak a sűrke márványon. Nem vetek árnyékot. A gyászolók álmosan pislognak bele a lassan ébredező világba. Micsoda szokás ez, kora reggel temetést rendezni? Kétszer is kibetűzőm a fejfa feliratát, mégsem értem. Mit jelent az, hogy „Boldog feltámadást reménységében”? Jó sok pénzbe került, szépnek is szép, ám valami nem stimmel vele. Talán az, hogy az én nevem is ott virít rajta? Oda se neki, kifizettük az árát, eszembe se jut reklamálni, de azért az érdekelne, honnan a fenéből tudták előre az elhalálózásom pontos dátumát, és vajon számoltak-e felárat érte?

Nehezen alszom el, mert az ágyam hideg, ahogy a mellettem fekvő férfi teste is. Nem reagál az érintésemre, hiába kérdezem tőle, hogy szeret-e még? Milyen furcsa, hogy a lélegzetét sem hallom. A hideg a csontomig hatol, pedig a radiátorok ontják a meleget. Ha még egy kicsit rákapcsolnék a hőfokra, talán a festék is leolvadna róluk. Mindegy, akkor is fázom. A levegő nyirkos, szinte rátelepszik a tudómrre, határozottan tiltakozik az ellen, hogy belélegezzem. Téglaházban lakom, a hálószobám fala mégis úgy olvadozik körülöttem, akár az átázott vályog, apró, rossz szagú vakolatdarabkák peregnék nyitott szemembe, összekénik a frissen mosott ágyneműt, miközben a zsíros, földigilisztáktól hemzszegő földből lassan előbukkannak az alvilági növények gyökerei, hogy felemésszenek, és visszaszerezzeék tőlem azt az energiát, amit életem során sejtjeimbe építve kölcsönvettem tőlük.

Nagymama az, aki segít, mint mindig, amikor valami baj van. Ha már senki nem jön, rá akkor is lehet számítani, talán megszólja az öltözékemet, a sminkemért sem rajong, főként azon személyek váltják ki nemtetszését, akikkel barátkozom vagy együtt élek, de most mégis kézen fog, és határozottan kivezet a szobából Isten szabad ege alá, ahol végre friss levegőhöz jutok. Mozdulni képtelenül simulok a karjába, mely erősen, megbízhatóan ölel magához, kezem, lábam lekötözve, megbénulva, kivörösödött arccal bömbölök teli torokból a pólya szorításában, nagyi bezzeg csak mosolyog, nem törődik

velem, inkább a kamera felé fordul, és büszkén mutatja elsőszülött unokáját. Fuldokolva kapaszkodom belé, mire még lejjebb tuszkol, egészen a kiszáradt medence aljára. A komor kőszobor sötét árnyékot vet rám, rezzenéstelen arccal szemléli szenvedéseimet. Nem én leszek az első, aki itt fogja kilehelni a lelkét. Posványos pocsolyába süllyedek, varangyos békák menekülnek előlem jobbra-balra, a hidegtől megdermedt díszhalak kelletlenül evickélnek félre az utamból, állott víz áramlik a torkomba, undorítóan iszapszagú, de legalább felébreszti bennem a túlélés ösztönét. Most is, amikor már nincs mit túlélni.

– Merülj el benne! Engedd el magad! Nemsokára találkozunk – tanácsolja nagyanyám, és két kézzel nyom egyre mélyebbre.

Csapkodok magam körül, mint az a bizonyos partra vetett. Jó lenne tudni, mi történik, talán levonhatnám belőle a saját következtetéseimet, de itt nincs helye az elkésett gondolatoknak, nincs remény, nincs jövő, se levegő, se semmi... pedig szinte bármit megtennék, hogy túléljem, mielőtt meghalok.

A jeges vízszög olyan váratlanul éri forró bőrömet, hogy majdnem elharapom a nyelvem a sokktól, a fürdőkád kemény pereme kíméletlenül nyomja a derekamat.

– Ébredj! – kiáltja valaki a fülembé, és újra nyakon önt. – Lázálmod volt, negyven felett ez nem is csoda. Meglátod, most már jobban leszel...

Bárki volt is, igaza lett.

Vajon a hőmérsékletemre, vagy a koromra gondolt?

III.

Soha többé!

– Soha többé nem megyek orvoshoz! – jelentettem ki határozottan.

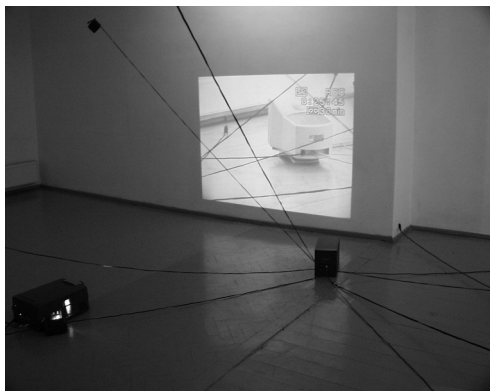
– Csínján bánj az újévi fogadalmakkal, mert pizok természetük van. Elvárják tőled, hogy betartsd őket. Ha nem teszed, előbb-utóbb megbosszulják magukat! Szerencséd, hogy még csak októbert írunk. Van időd, meggondolhatod magad.

Nagyanyám intéseit komolyan kell venni. Az ő naptára megrekedt egy bizonyos dátumnál. A halála után már nem maradt senki, aki idejében letépte volna a lapokat a cicamicás kalendáriumról, ezért aztán az idő kereke összevissza kezdett forogni, míg végül örökre elakadt október utolsó heténél.

Nem vitatkozom, mert látom, milyen elégedetten majszolja a mikuláscsomagból származó mogyorót. Az sem zavarja, hogy térdig hóban vacogva üldögélünk egy padon, amire józan eszű ember rá sem nézne ilyen kutya időben. A fenekem majd odafagy a hideg deszkákhoz, közben azon jár az eszem, vajon milyen nyavalyát kaphatok még, ami valami véletlen folytán hiányzik jelenlegi gyűjteményemből? Ha már itt az új év a nyakunkon, készüljünk fel rá kellőképpen, hajrá, szedjünk össze minden lehetséges kórt, lehetőleg olyat is, amire az orvostudomány épp most szándékozik életmentő gyógymódot találni. Nem merek szólni, mert a nagy teljes beleéléssel eszeget, miközben az erőtlenség téli napsugár áttűz görnyedt testén, ami nem vet árnyékot, de a fény lágyan bearayozza kontyba csavart ősz haját. Szinte látom a ruháján áttetsző, megrágott, lenyelt falatokat, ahogy a szabadesés törvényének engedelmessé kóppannak a fagyott földön a szemfüles mókusok nagy öröme. Milyen szerencse, hogy a fogsorát az utolsó pillanatban bedugtam a szemfedője alá. Tudom, mennyire szereti a különleges csemegéket, gyermekkorában nem is álmodott ilyesmikről, később meg nekem adta azt a keveset,

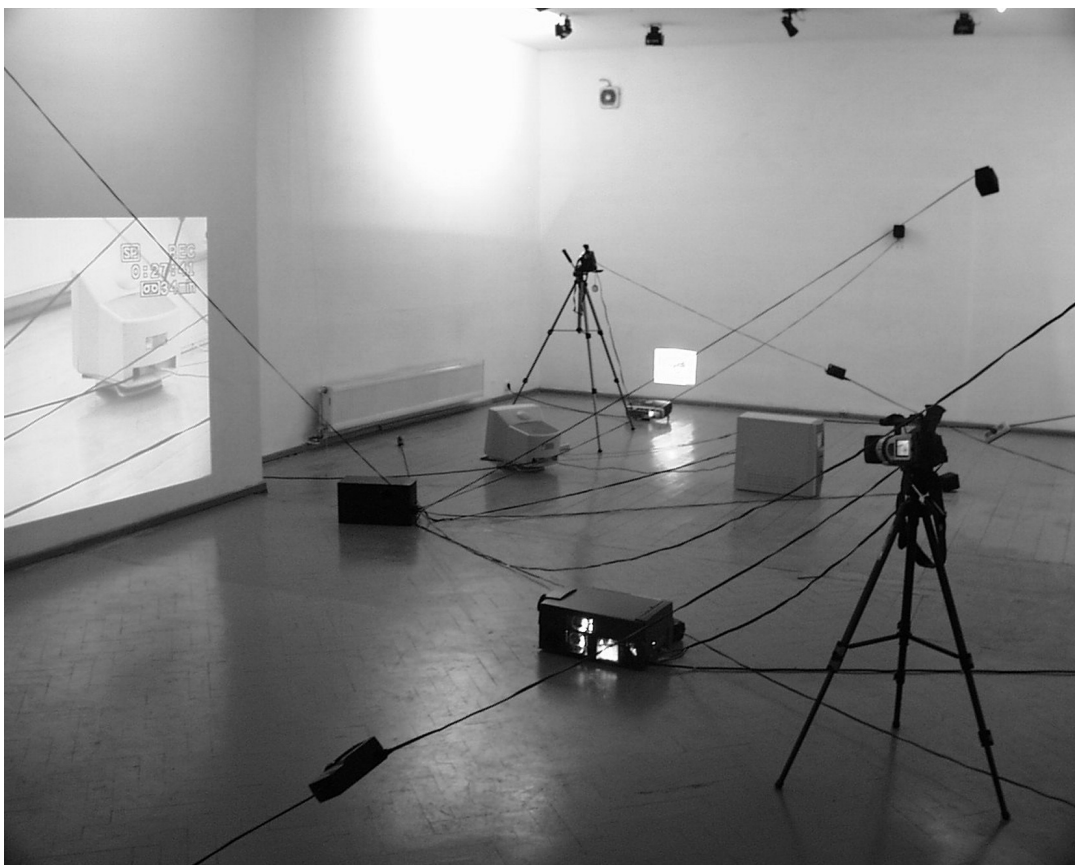
ami akadt. Meg kellett halnia, hogy végre ő is kedvére élvezhesse, hát most habzsolja. Habzsolhatja, hoztam neki bőven. Nem kéreti magát, derekasan nekilát, közben zsoldárt dúdol angyalian lágy hangján, amilyen nekem sosem volt, és soha nem is lesz. Azon töprengök, vajon hogy tudja a kettőt összeegyeztetni. Mármint az evést az énekléssel? Hiába, aki tud, annak mindegy. Egyszer, bizony, nyakon legyintett, mert az asztalnál ülve teli szájjal daloltam, hogy gyere kislány, gyere, a disznóklubban szól már a zene... Mondd, kis kócos, hol van a banyád?

Ritkán fenyített meg a kezével, de ez fáj. A kakaós kifli kifordult a számból, tágra nyílt szemmel bámultam, nem értettem, hogy mit csináltam rosszul. Csúnyán nézett rám, egy határozott mozdulattal elzárta a rádiót, még a kábelt is kirántotta a falból. Az az átkozott masina tehetett mindenről,

Pool, térinstalláció, Protokoll Stúdió, Kolozsvár, 2002.

A kamerák a kiállítóteret veszik, a többi technikai eszközt is beleértve. A projektorok egyazon időben kivetítik a kamerákból átvett képet. A számítógép a hangszórókon keresztül Csiki Csaba kísérleti zenéit játssza.

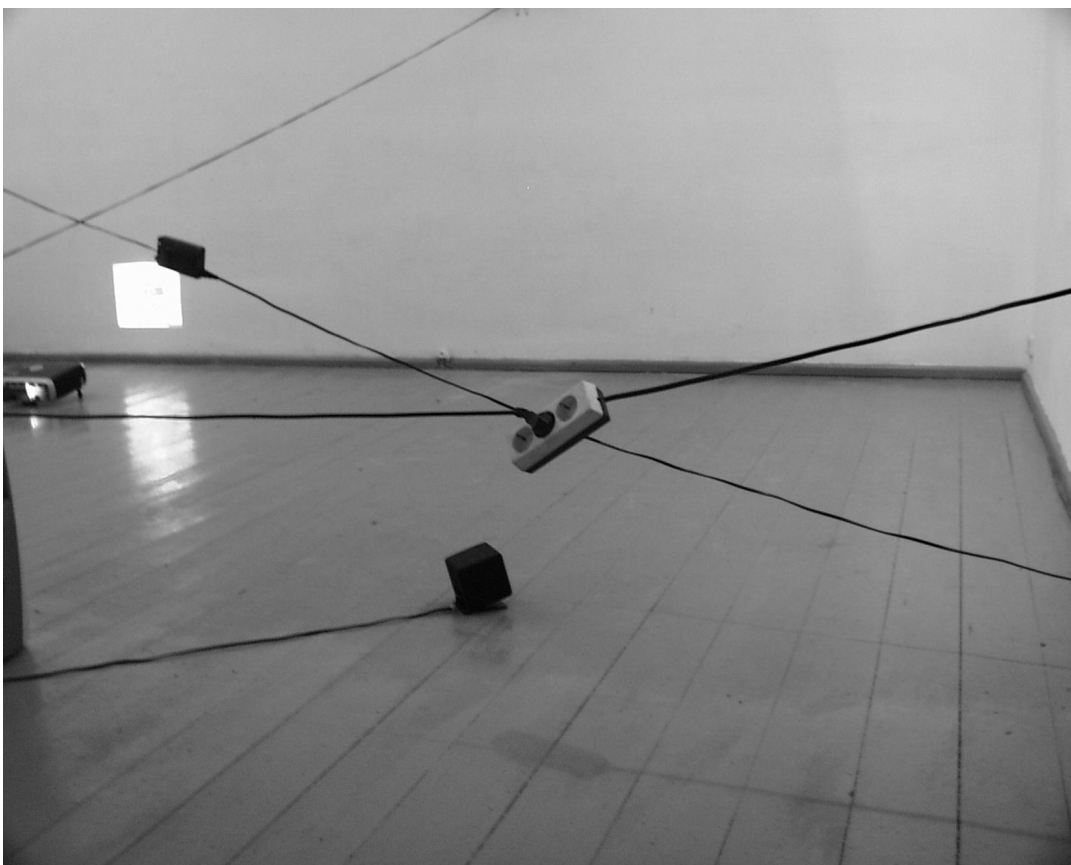
mert botrányos tánccalokat sugárzott kora reggel, amikor a jól nevelt kislányok iskolába indulnak. Elindultam én is, de nagyanyám zord arckifejezése egész nap kísértett. Akárcsak ő maga, mind a mai napig. Mivelhogy a nagyfi nem képes nyugodni, ezáltal engem sem hagy békén.

Utálom a koporsómat. Tele van mindenféle féreggel, ráadásul be is ázik, amikor gyakran esik az eső. Ha tudtam volna, hogy ennyire macerás, akkor inkább elhamvasztatom magam. Családbarát módszer, sok kellemetlenségtől kíméli meg az embert. És a hozzátartozóit is.

– Csak vizet ne, jaj, vizet azt ne!!! Tudod, hogy fóbiám van! – sikoltoztam teli torokból, mikor a kötelező mosakodás már végleg a körmömre égett.

– Dehogyan van neked fóbiád. Frászd van, nem fóbiád. A fenébe ezekkel a modern kifejezésekkel! Úgy úszol, akár a hal. Na, ki volt az, aki a hídról ugrált be a Garamba, hideglelést hozva szegény nagyanyjára?

– Sajnálom! A szomszéd fiú mondta, hogy biztonságos, mert a pillérek vasalását már kiszedték a mederből.

– Jó, hogy azt nem mondta, ugorj a kútba. Vagy mondta?

– Miért?

– Mert onnan szedtek ki, ha jól tudom, és nem ivókútból. De nem ám. Sokkal rosszabb volt.

– Nem emlékszem – nyögöm zavartan.

Pedig a nagyinak igaza van, mint mindig. Belekerültem egy anomáliába, amit kútnak hívnak errefelé.

Nem önszántamból ugrok, valaki orvul megtaszít hátulról. Esés közben a téglákkal kirakott fal itt-ott fejbe vág, lehorzsolja a bőröm, a rátapadt moha alig fékezi zuhanásom nyaktörő sebességét. Tömény szarba cuppanok, semmi kétség. Akármilyen kicsi vagyok is, a szagát azonosítani tudom. A purgatóriumban biztosan ezzel büntetik a legnagyobb bűnösöket, de mit vétettem én rövid életem alatt? Bűneim listája csak később fog felduz-zadni, a jövőben megélt évek során, pillanatnyilag ártatlannak érzem magam, akár a ma született. Igaz, hogy nem imádkoztam eleget lefekvés előtt, inkább elloptam anyám barna kendőjét, hogy azzal aludjak baba helyett, akár egy magányos kutya, aki a gazdi intenzíven szagló cipői által keres vigasztalást egyedüllét ellen.

Undor, bűz, nyálka, ragacs minden mennyiségben, addig a határig, amíg az emberi elme el tudja viselni, amíg sikolyra nyílt száján be nem férkőzik lassan, sűrűn, alattomosan egye- nest a tüdejébe. Mozgásra képtelenül, lassan süllyedek a mélységbe, ahová nem jut el a megváltás, nem hatolnak le utánam a fehér szárnyú védőangyalok. Magasról tesznek rám, ami érthető is, hiszen kinek van kedve a mennyből a szarba nyúlni, ha nem muszáj? Micsoda bűdös szitu! Valami járat szűk fala szorongat egyre jobban, mintha szülőcsatornában csúsz- nék, megfeneklett, zátonyra futott csónakhoz hasonló megpróbáltatásoknak kitéve, miköz- ben az izmok görcsös összehúzódása sürgetve gyötör tovább, és klórszagú, gumikesztyűs doktorok várnak utam végén, hogy felmutassanak a fénybe, akár valami kincset.

Kapálódznék én, csakhogy minduntalan akadályba ütközik a kezem, a trutyinak meg súlya van, mindenáron szeretné összeroppantani a bordáimat, nincs rám tekintettel, ahogy én se rá. Keverem teljes erőből, ám a lustán hömpölygő közeg marasztalóan nyel- dekel magába. Egy lélegzetvételnyi levegőért eladnám a lelkem, ha biztos lennék benne, hogy még az én tulajdonom, és alku tárgyát képezi. A mézbe ragadt légy eszeveszett küzdelme semmiség ehhez képest. Sok embernek okoz örömet, ha egy lépre csalt rovar haláltusáját figyel, pedig az csak méz, finom és édes.

Utolsó erőmet összeszedve felemelem a fejem, hogy még egyszer lássam a napfényt, amit annyira szerettem. A kút kávjának peremén azonban Holdanyó pufók képe jelenik meg, ezüstös fényét szórva rám.

– Jé! Te vagy az? Már mindenütt kerestelek! – rebegi meglepetten a nagymama hang- ján. Kerek arca, ezüsttel hintett haja fájdalmasan ismerős. – Nem akarok belebeszélni a dolgodba, de jó nagy pácban vagy.

Örülnék neki, ha nem én lennék, de sajnos én vagyok teljes testi valóságban, ráadásul nyakig a szarban. Törődelmesen bevallom, hiszen ilyen esetben senki sincs kéznél, akire rá lehetne fogni...

Eközben odafent zajlik az élet. Futkároznak, pánikolnak, kiabálnak. Nem érdekel. Lassan megadom magam, mint egy lemerült elem, amit nem lehet újra feltölteni.

Alajos, a gyermekotthon gondnoka mindig ott van, ahol nem kell, és leginkább akkor kotnyeleskedik, amikor semmi szükség rá. Most mégis jól jön a segítsége. Lévéen szen- vedélyes pecás, nem okoz neki gondot, hogy hal helyett rám vesse ki a hálóját, az is csak pár percet vesz igénybe, hogy csáklját kerítsen. Sürgős esetben megteszi egy rozsdás

szöggel dekorált szőlőkaró is. Éles hegye végighasítja a hátamat. Annyi baj legyen, így is egy életre lekötölezz azzal, ha ebből a bugyorból kihalász.

Megmentette az életemet, ki tudja, hogyan fogom meghálálni neki...

Egy vasvillával fordít meg öt lépés távolságból, eszében sincs mesterséges lélegeztetést alkalmazni. Nem is rovom fel neki.

Szép ez a vasvilla, biztos akciósan szerezte, mert szerződése van az ördöggel.

Nagyi ölébe hajtom a fejem.

– Bele kellett volna fulladnom – suttogom a kötényébe.

– Hát igen. Minden emberi számítás szerint ez lett volna a legjobb megoldás. De te mindig is különc voltál, soha nem azt csináltad, amit elvártak tőled. A gondnok megmérte a kitárt karjaid közti távolságot. Kész röhej volt, ahogy ott hadonászott a halálos ágyad felett egy colstokkal. Majdnem kiverte veled a doktor úr szemét.

– Na és mit állapított meg?

– Húsz centivel volt rövidebb, mint a kút átmérője.

– Az a bunkó még saját magát sem képes számba venni, nemhogy az én fesztávolságomat.

– Rosszul mennek a dolgai manapság. Hallottál róla? Beszakadt a sírja.

A temető első látásra teljesen elhagyatottnak tűnik, ennek ellenére nagyon is lakott. Mondhatni teltházas. Elgondolkodva nézem a repedt márványlapot, aminek hiányzik az egyik sarka. A lyukon keresztül rothadás és penész szaga árad felém. És még valami... undorítóan ismerős... izzadtság... olajszag...

– Hogyan történt? – kérdezem.

– Ne felejtse el, hogy ha te őröd a titkát, akkor soha többé nem mondhatja el senkinek. Ez azonban nem jelent megváltást számára. Végtelen szenvedést jelent. Amit tett, az nem megbocsátható, csak örökre el lesz rejtve. Ezt szeretnéd?

– Igen, azt hiszem... Már nem emlékszem pontosan, mi volt a bűne, de igen, ezt szeretném. Aki eladja a lelkét az ördögnek, az tartsa be a szerződést. És nem árt, ha elolvassa az apró betűs részt is.

A temetőkapu csikorogva csapódott be a hátam mögött. Nemsokára megszólal majd az utolsó ítélet harsonája, hogy az ember tragédiája végre új értelmet nyerjen. De nekem addig még sok dolgom van.

IV.

Comenius

Az újonnan felújított iskola régi volt, még régebbi, mint az emlékeimben élő kép. Pedig minden részlete alaposan belém rögződött az itt töltött nyolc év alatt. Vakolat potyogott a málló, salétromos falakról. Ami nem hullott le, azt graffitik díszítették. Botrány, hogy a polgármester által kiutalt pénzből csak ennyire futotta! Az új tető is beázott. Üresség, szemét, elhanyagoltság, megbotlom egy otthagyt festékes vödörben, félrerúgom, megyek tovább. Hol van a többi diák? Hol vannak a tanárok? Miért nincs kidíszítve az épület? Ma lesz a lányom érettségije, nem tehetik meg, hogy nem jönnek el!

Elém toppan kedvesen, mosolygósan. Fekete szoknya, fehér blúz, magabiztosság. Nagyon csinos, ám a szemében szomorúság tükröződik. Azonnal észreveszem, hiszen én vagyok az anyja.

– Baj van? Történt valami?

– A Comenius gimi költözik! Viszünk mindent, hurcolkodunk a szlovák iskolába. Ott kapunk egy emeletet, azaz négy osztálytermet...

– Kegyelemkenyeret kaptok, semmi mást! – kiáltok utána. Nem hallja, a hosszú folyosó üresen visszhangzik lépteim nyomán.

Jobbra fordulok, hogy a tanári irodába jussak. Beszélni szeretnék valakivel, aki válaszolni tud a kérdéseimre. A csend több mint gyanús. Veszem a bátorságot, lenyomom a kilincset, az ajtó keservesen nyikordul, sűrű pókháló ragad az arcomba.

– Min csodálkozol? Rég nem jártál erre, még nyulat fogni sem jöttél el! Pedig hívtalak! Tudod, hogy az igazolatlan óráért osztályfőnöki intő jár?

Boros tanár úr ül a poros széken, szemrehányóan nézve rám. Arca sápadt, nyakkendője gyanúsán foltos, mintha penészes lenne. Zavarban vagyok. Tényleg, miért is nem mentem el arra a vadászatra? Talán az Egon kutya miatt, akivel meggyűlt a bajom? Nem tudom... Tavaly temettük a tanár urat, én is ott álltam a nyitott sír mellett, amikor az unokája a koporsóra helyezte a vadászsapkáját. A puskáját nem tette oda, azt meghagyta magának.

Boros ázott nyulat húz elő az íróasztal alatti befőttesüvegből. A kifakult bundáról még csöpög a szesz, amiben az eltelt évek során ázott.

– Nesze, itt a zsákmányod! Tele van söréttel. Te lőtted, remélem büszke vagy rá!?!

– Ne! Ne! Nem kérem!!! Ez Zsuzsa tanárnő nyula! Ő rakott üvegbe mindent, amit összeszedett...

A sarokban álló csontváz megmozdul, csikorgó karja vádlón mutat rám. Összerezzenek.

– Ejnye! Jó voltál biológiából, de a béka boncolásánál bizony összehánytad a labort! Most meg azt akarod mondani, hogy ez itt az én nyulam? Fenéket az enyém, neked preparáltam! Hát nincs benned semmi szesz?

Inamba száll minden bátorság, futok, mint a nyúl, kettesével veszem lefelé a lépcsőfokokat, majd kitöröm a nyakam, miközben beleszaladok egy ott felejtett felmosó vödörbe.

– Kisasszony, mi ilyen veszettül sürgős?

A takarítónő átlátszó ruháját ismeretlen eredetű légáramlat lobogtatja, felmosórongya szorgalmasan mozog fel-alá a kopott márványlépcső felett. Esküszöm, hogy lebeg, alig érinti a követ. Nem nézek oda, ész nélkül rohanok tovább.

Az alagsorban találok magam, áporodott cipőszag terjeng körülöttem. Teljesen egyértelmű, jobban tájékozott, akár a GPS. Azt se tudom, hogy kerültem ide, olyan gyorsan igyekeztem lefelé, hogy nem számoltam az emeleteket. Markos fiatalemberek tolnak félre az útból, súlyos dobozokat, táblákat cipelve nyomakodnak el mellettem.

– Vigyázzon, kérem, törekeny cuccot viszünk! – szól rám egyikük mogorván.

Hát persze, költözik az iskola, mi másra is számíhattam volna? De nézzük csak! Ezen a tablón mintha az én fiatalkori képem vigyorogna!

– Ez a te kupád? – kérdezi a lányom. Elképzelni sem tudom, honnan került ide. Észre se vettem, hogy itt áll mellettem, mintha csak az álmok homályos leple mögül bukkant volna elő. Valami nincs rendben. Ha minden igaz, neki most zöld asztalnál kellene érettségiznie abban az új szlovák iskolában.

Ez tényleg az én kupám, ez meg az én oklevelem. És ez is, meg az is... Kit érdekel, hol és hogyan szereztem annak idején, mind megérett a szeparálásra. Vetek még egy utolsó pillantást rájuk, az évek távlatából már nem nagyon érdekelnek, a lányomat keresem, akinek megint nyoma veszett a homályos folyosó végén, csak magas sarkú cipője

kopogása hallatszik. Parfümje illata talán még érződne a sivár falak közt, de sajnos ő nem használ illatszert. Elillant, mint ha itt sem lett volna.

Óvatlanul belekönyökölök valakibe, a költöztető cég alkalmazottja halkán káromkodik a hátam mögött. Kezéből kicsúszik a síkos üveg, éles csattanás hallatszik, valami széttörik a kemény grániton. Üvegszilánkok gurulnak szét, undorító lé fröccsen lakkcipőm orrára. Zsuzsa tanárnő tengeri herkentyűje tétován előmászik a cserepek közül, hogy megrázza magát. Negyven éve szedte össze valami bolgár halpiacon, azóta tenger helyett ebben a flaskában úszkált, de most végre kiszabadulhatott... Nyolc áttetszővé fakult lába bizonytalanul imbolyogva emelgeti szivaccsá ázott testét. Háborog a gyomrom, ki kell mennem a friss levegőre. Nyálkás anyag cuppog a cipőm talpa alatt, marasztalóan tapaszt a padlóhoz, amit nyolc éven keresztül tapostam.

Odakint állok a régi étkezde előtt. Emlékszem, itt okádtam ki a lencsefőzeléket, még az asztalra is jutott belőle. Szégyelltem magam kegyetlenül. A pionírvezető nyakon vert, aztán partvist nyomott a kezembe, hogy takarítsam fel a trutyit magam után. Hiába igyekeztem, nem sikerült, csak még jobban szétkentem, miközben majdnem kivertem a szemét a hosszú nyéllal. Nem hagyta magát, lekevert egy csattanós pofont, tudta, hogy büntetlenül megteheti, mert az én apám nem párttag. Ami azt illeti, nincs is apám, ami még rosszabb alternatíva. A könnyeim folytak, mire valahogy rendbe tettem a disznóolat. Büntetésül egy hétig én voltam a fűtésfelelős a Fabarakkban. Hét éves lehettem.

Az agyonsúrolt parketta váratlanul emelkedni kezd a talpam alatt. Alig tudom visszanyerni elvesztett egyensúlyomat. Nyiszorogva csúszó illesztések súrlódása, a fa keserves sírása visszhangzik a fülemben, ahogy a kipúposodó lécek lassan eltolódnak egymáson. Mintha csak vakondtúrás lenne, úgy nő a friss földkupac a lábam előtt. Apám arca bukkan elő a hantok közül. Az eltelt húsz év alig hagyott nyomot rajta, talán kissé elnézte a dátumot a kalendáriumában, de ha egyszer eltökélte magát, hogy jelen lesz a szalagavatáson, hát betartja az ígését. Így is szívesen fogadom, karján fekete szalaggal díszített hervadt csokrával, amire annak idején saját kezűleg írtam a búcsúztató szöveget. Nem értem, hogy került ide épp most, hiszen ő harminc kilométerrel távolabb nyugszik, ha nyugszik egyáltalán.

Városi közalkalmazott áll meg mellettem, régimódi kerek kocsit tolvá maga előtt. Azt hittem, az iskolából összegyűjtött gesztenye miatt jött, de nem...

– Fagyajtót vegyen, panyika! Van barakcos, citronyos, kakajós meg banántos is! Ötven fillérbe kerül egy gombóca!

Már megint átléptem egy más idősíkba. A párhuzamosok összeérnek, a zónák keverednek, a szférák zenéjétől szédül a fejem. A városban most építik az új iskolát, Boros tanár úr fogja felavatni, aki majd egyszer vadászatra hív, kipreparáltatja a nyulamát, sok körmöst és fekete pontot ad nekem a jövőben...

Nagyanyám jön velem szemben a macskaköves járdán. Komótosan leszáll a nagy orosz bicikliről, lába majdnem beleakad a vázba, mert a bevásárló szatyor sarka a küllőbe lóg. Zsírpapírba csomagolt kenyeret nyom a markomba.

– Nesze, itt a tízóraid! És ötven fillér fagyalatra. Aztán jól viseld magad!

Kisdiák lettem újra, nehéz iskolatáska húzza a vállam, ijedten nézek a tanító bácsira, aki szűrős szemmel vizsgál. Vajon ki fia-borja lehetek? Kinevetne, ha azt mondanám, hogy csak a lányomat keresem...